SURE FIRE
SUOMEN REHTORIT RY FINLANDS REKTORER RF
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto (SitJ)

Lausunto / Suomen Rehtorit ry 4.10.2016

Asia: Asia: HE 134/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Teema: Yleissivistävän koulutuksen resurssit ja kipupisteet (luku 29.10.)

Suomen Rehtorit ry (SURE) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa.

Järjestömme haluaa kiinnittää huomiota yleissivistävän koulutuksen kohtuuttomiin kokonaisvoimavarojen leikkauksiin. Edellisellä ja nyt alkaneella vaalikaudella puhutaan yhteensä miljardiluokan säästöistä. Arjessa näemme kuitenkin perusrahoituksen leikkausten aiheuttamat suorat vaikutukset niin koulutuksen laatuun, oppimistuloksiin kuin oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin. Suomen Rehtorit toivoo eduskuntakäsittelyssä otettavan kantaa, mikä asema korkeatasoisella koulutuksella on maamme saattamisessa takaisin kasvun ja hyvinvoinnin turvaavalle uralle.

Perusopetus:

Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen sekä laadukkaan kasvatuksen ja koulutuksen turvaaminen kaikille peruskoululaisille on arvokas tavoite. Kansainvälisen vertailutiedon valossa tarkasteluna oppimistulosten kehitys on kuitenkin monella osa-alueella kulkenut hitaasti mutta varmasti alaspäin. Järjestömme mielestä on aiheetonta uskotella, etteikö suunnitelman mukaisilla rahoitusleikkauksilla edelleen kiihdytetä kielteistä kehitystä.

Perusopetuksen resurssit ovat kokonaisuudessaan kutistuneet vuosikausien ajan. Ryhmäkokoraha on ollut erittäin tärkeä lisä kunnille, mutta myös tämä panostus on kutistunut vuosien myötä. Tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen kehittäminen on tärkeä keino syrjäytymisen ehkäisemiseksi, ja tähän ryhmäkokorahoilla on käytännössä hyvin merkittävä vaikutus. On syytä huomioida, että kolmiportaisen tuen myötä peruskouluista on poistunut laskennallisesti n. 100 pienluokkaa ja näin noin 1000 tuetun oppimisen koulupaikkaa. Erityisen ja uudemman tehostetun tuen oppimisen edistäminen on näin ollut osin vain tekninen toimenpide ilman tosiasiallisia mahdollisuuksia tukea oppilaita yleisopetuksen ryhmissä.

Digitaalisuuden kehittäminen on esityksen parhaita painopisteitä. Perusopetuksen perustuslakiin kirjatun maksuttomuuden toteutumiseksi tarvitaan merkittävästi suurempaa panostusta, jotta kaikilla maamme peruskoululaisella on tasavertaiset mahdollisuudet kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä.

SURE FIRE
SUOMEN REHTORIT RY FINLANDS REKTORER RF
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

Toinen aste ja erityisesti lukiokoulutus:

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmauudistus jäi monella tapaa pintaraapaisuksi todellisen uudistamistarpeen rinnalla. Lukiokoulutuksen kehittämiseksi on käynnissä tärkeitä hankkeita, mutta nämä eivät muuta muuksi sitä tosiasiaa, että lukioissa on tosiasiassa koko ajan jouduttu vähentämään kurssitarjontaa sekä valinnaisuutta. Lukiokoulutuksen kehittäminen on jo usean vuoden ajan arvioitu yhdeksi tärkeimmistä yleissivistävän koulutuksen kehittämiskohteeksi. Nopeassa tahdissa ja pienenevistä resursseista johtuen lukiokoulutuksen uudistaminen, kehittäminen ja koulutusmuodon vetovoimaisuuden ylläpito ei muodostu nykytoimin sellaiseksi kuin mitä yleisesti odotetaan. Tätä eivät myöskään edesauta oppilaitosten olosuhteet ja opiskelijoiden mahdollisuudet edetä yhä yksilöllisemmiksi käyvissä opintopoluissaan, kun ryhmäkoot ovat samaan aikaan merkittävästi kasvaneet.

Lukiokoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille mahdollisimman hyvät valmiudet jatko-opintoihin korkeakouluissa ja muissa jatko-opinnoissa. Ylioppilaskirjoitusten sähköistyminen asteittain tästä syksystä alkaen on käynnistynyt lupaavasti, mutta edessä on vielä monia pedagogisia haasteita kirjoitusten käytännön toteuttamisessa, opettajien täydennyskoulutuksessa ja kiinteistöjen teknisten valmiuksien kehittämisessä.

Muita huomioita:

Järjestömme nostaa esiin tälläkin kertaa vakavan huolensa suomalaisten oppilaitosrakennusten kunnosta. Järjestömme odottaa, että valtio ei jätä tätä isoa ongelmaa yksin kuntien selvitettäväksi, vaan tukee osaltaan voimakkaammin välttämättömien peruskorjausten tekemistä sekä uudisrakentamista omalla rahoituksellaan.

Helsingissä 4.10.2016

Riikka Lindroos
pj SURE FIRE

Antti Ikonen
vpj SURE FIRE